

EESSÕNA

Käesoleva erinumbriga on meil hea meel avaldada kaheksa artiklit, mis esindavad hästi kaasaegseid samojedoloogia uurimissundi. Irina KHOMCHENKOVA (Moskva) panus on pühendatud uurimisvaldkonnale, mis on hiljuti tõusnud kõrgendatud huvisfääri, nimelt kirjutab ta Venemaa põliskeelte segunemisest kakskeelsete kõnelejade vene keelega. Sel konkreetsel juhul ei vaatle ta segunemist vaid nganassaanide venekeelses kõnes, vaid kaasab ka küsimuse, kuivõrd saab neid keelevariante eristada varasemast, vene keelel põhinevast Taimõri pidžinist.

Järgmisena mainitud artiklite eesmärk on esitada hiljuti välja arendatud korpusete põhjal paremad kirjeldused samojeedi keeltest. Andrey SHLUINSKY (Moskva) esitab elegantse ja sisutiheda ülevaate eenetsi keele noomenifraasi struktuurist, käsitledes sealjuures nii metsaeenetsi kui ka tundraeenetsi keelt. Maria OVSJANNIKOVA (Peterburi) kaastöö on detailne uurimus metsaeenetsi keele nominaalse omaja kodeerimisest. Mõlemad mainitud autorid tuginevad oma töös korpus- andmestikule, mille loomisele nad ise suurel määral kaasa on aidanud. Chris Lasse DÄBRITZ (Hamburg) vaatlleb sõnajärje varieerumist ja selle infostruktuurist tingitud motivatsiooni nii põhjasamojeedi keeltes kui ka dolgaani keeles, mis on naabruses asuv turgi keel. Tema uurimus põhineb Hamburgi INEL projekti korpusel. Nikolett Mus (Budapest) uurib üht põhjasamojeedi keelte küsiverbi ning teeb seda samuti äsjamainitud korpusete põhjal. Ja lõpetuseks on Hamburgi sõlkupi keele korpus aluseks Anja BEHNKE (Hamburg) murdeülesele uurimusele sõlkupi konverbikonstruktsioonidest.

Kaks viimast erinumbriga artiklit keskenduvad samojeedi keelte ajaloolistele allikatele: Nadezhda FEDOTOVA (Kemerovo) tõstatab uue arutelu 19. sajandi lõpu Grigorovski sõlkupi trükiste väärtuse ning murdelise kuuluvuse üle, Marina LYUBLINSKAYA (Peterburi) kaastöö on aga väljaanne 1920–30ndatest aastatest pärit ja siiani avaldamata tundraeenetsi sõnavaraloendist.

6 Eessõna

Kuna käesolevas erinumbris figureerivad erinevad korpused ja uurimistraditsioonid, siis tekitab see ka olukorra, et artiklite lõikes on kasutuses erinevad transkriptsiooni- ja transliteratsioonipõhimõtted. Ehkki jälgisime hoolikalt, et järgitaks keeleteaduslikke põhimõtteid, siis austasime autorite valikuid ning tegime transkriptsiooni osas vaid minimaalseid kohendusi.

Gerson Klumpp ja Valentin Gusev
Tartus ja Moskvas novembris 2020